ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 29.05.1992 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**230**

# ZÁKON

z 23. apríla 1992

**o Federálnej železničnej polícii**

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

## § 1
## Úvodné ustanovenia

(1) Zriaďuje sa Federálna železničná polícia (ďalej len „železničná polícia“).

(2) Železničná polícia je ozbrojeným bezpečnostným sborom, ktorý zabezpečuje ochranu železničnej dopravy v rozsahu ustanovenom týmto zákonom alebo inými zákonmi, na celom území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, najmä však v obvode celoštátnych dráh a vlečiek.[1])

(3) Železničná polícia pri plnení svojich úloh spolupracuje s policajnými zbormi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, s Políciou Českej republiky a Policajným zborom Slovenskej republiky (ďalej len „policajné zbory“).

## PRVÁ HLAVA
## ÚLOHY, RIADENIE A ORGANIZÁCIA ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE

## § 2
## Úlohy železničnej polície

(1) Železničná polícia pri zabezpečovaní ochrany železničnej dopravy plní najmä tieto úlohy

a) chráni bezpečnosť osôb a majetku,

b) chráni plynulosť a bezpečnosť železničnej premávky, objekty a zariadenia,

c) pátra po stratených a odcudzených zásielkach a v súvislosti s tým zisťuje a odhaľuje páchateľov krádeží, narušovania a poškodzovania zásielok,

d) podieľa sa na zisťovaní a objasňovaní príčin ohrozovania bezpečnosti a plynulosti železničnej premávky a spolupôsobí pri výkone štátneho dozoru na dráhach,

e) spolupôsobí pri zabezpečovaní verejného poriadku, a ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie,

f) spolupodieľa sa na pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušninách, drogách a odcudzených veciach,

g) odhaľuje a oznamuje príslušným orgánom priestupky,

h) vedie evidencie a štatistiky potrebné na plnenie svojich úloh,

ch) spolupracuje s medzinárodnými organizáciami.

(2) Zistené trestné činy a ich páchateľov oznamuje železničná polícia príslušným policajným zborom alebo prokuratúre.

### § 3
### Organizácia železničnej polície

(1) Železničná polícia sa člení na útvary s územnou pôsobnosťou v obvode celoštátnych dráh a vlečiek. Útvary zriaďuje Federálne ministerstvo dopravy (ďalej len „ministerstvo“).

(2) V železničnej polícii pôsobia najmä služba ochrany a pátracia služba.

### § 4
### Riadenie železničnej polície

(1) Železničná polícia je podriadená ministrovi dopravy Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „minister dopravy“).

(2) Organizáciu a riadenie železničnej polície ustanovuje minister dopravy.

(3) Na čele železničnej polície je riaditeľ Federálnej železničnej polície (ďalej len „riaditeľ“).

(4) Riaditeľa vymenúva a odvoláva minister dopravy, ktorému je riaditeľ z výkonu svojej funkcie zodpovedný.

(5) Riaditeľ ustanovuje súčinnosť a vecnú a miestnu pôsobnosť útvarov a služieb železničnej polície.

## DRUHÁ HLAVA
## POVINNOSTI, OPRÁVNENIA A PROSTRIEDKY POLICAJTA

### Prvý oddiel
### POVINNOSTI POLICAJTA

#### Povinnosti pri služobných zákrokoch, služobných úkonoch a ostatnej služobnej činnosti

### § 5

(1) Policajt je pri vykonávaní služobných zákrokov, služobných úkonov, ako aj pri ostatnej služobnej činnosti, povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osôb aj svoju vlastnú a nepripustiť, pokiaľ to okolnosti dovoľujú, aby osobám v súvislosti s touto činnosťou vznikla bezdôvodná ujma a aby zásah do ich práv prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného služobným zákrokom, služobným úkonom alebo inou služobnou činnosťou.

(2) Policajt je povinný pri vykonávaní služobného zákroku, služobného úkonu alebo inej služobnej činnosti spojenej so zásahom do práv a slobôd osôb poučiť ich, pokiaľ to okolnosti prípadu dovoľujú, o ich právach. V opačnom prípade ich poučí dodatočne.

(3) Ak sa má vykonať osobná prehliadka u ženy, má táto právo požiadať, aby túto prehliadku vykonala policajtka, pokiaľ nejde o nevyhnutný okamžitý zákrok.

### § 6

(1) Policajt je povinný v službe vykonať v medziach tohto zákona služobný zákrok, prípadne urobiť iné opatrenia nevyhnutné na vykonanie služobného zákroku, najmä upovedomiť najbližší

útvar železničnej polície alebo policajného zboru, ak sa pácha trestný čin alebo priestupok alebo ak je dôvodné podozrenie z ich páchania.

(2) Policajt je povinný, pokiaľ to dovoľuje jeho zdravotný stav a nie je pod vplyvom liekov alebo iných látok, ktoré by znižovali jeho schopnosť konať, vykonať aj v čase mimo služby služobný zákrok v medziach tohto zákona, prípadne upovedomiť najbližší útvar železničnej polície alebo policajného zboru, ak sa pácha trestný čin alebo priestupok, ktorými je bezprostredne ohrozený život, zdravie alebo majetok.

**§ 7**

Policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak

a) na jeho vykonanie nebol odborne vyškolený alebo vycvičený a ak povaha služobného zákroku také odborné vyškolenie alebo vycvičenie vyžaduje,

b) tomu bráni dôležitý záujem služby.

**§ 8**

(1) Policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok pri výkone služby z dôvodov dôležitého záujmu služby, ak vykonáva alebo zabezpečuje

a) operatívnu činnosť pátracej služby,

b) služobnú činnosť pri bezprostrednom prenasledovaní páchateľa trestného činu,

c) služobný zákrok pod jednotným velením,

d) ochranu dôležitých objektov, zariadení alebo zásielok,

e) kuriérnu službu, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu včasného odovzdania dôležitých správ alebo k ohrozeniu prepravovaných vecí,

f) služobný zákrok alebo služobný úkon, ktorého nedokončenie by malo vážnejšie dôsledky, než vykonanie nového zákroku nevyhnutného na odstránenie bezprostredného ohrozenia.

(2) Pri plnení úloh uvedených v odseku 1 je policajt povinný vykonať služobný zákrok alebo iné opatrenie nevyhnutné na odstránenie bezprostredného ohrozenia, ak to dovoľujú okolnosti prípadu, ak je ohrozený vyšší záujem než záujem chránený úlohou, ktorú plní.

(3) Policajt je povinný, ak to dovoľujú okolnosti prípadu, zabezpečiť upovedomenie príslušného útvaru železničnej polície.

**§ 9**

(1) Policajt je pri vykonávaní služobného zákroku povinný, pokiaľ to povaha a okolnosti dovoľujú, použiť zodpovedajúcu výzvu.

(2) Pokiaľ to povaha služobného zákroku vyžaduje, použije policajt pred výzvou slová „V mene zákona!“.

(3) Každý je povinný uposlúchnuť výzvu zakročujúceho policajta.

(4) Kto neuposlúchne výzvu zakročujúceho policajta, môže byť postihnutý podľa osobitného zákona.[2])

**§ 10**

(1) Policajt je povinný pri výkone svojej právomoci preukázať svoju príslušnosť k železničnej polícii, pokiaľ to povaha a okolnosti služobného zákroku alebo služobného úkonu dovoľujú.

(2) Príslušnosť k železničnej polícii preukazuje policajt služobnou rovnošatou, ktorá je pri výkone služby označená identifikačným číslom, alebo služobným preukazom alebo odznakom pátracej služby alebo ústnym vyhlásením „polícia“.

(3) Ústnym vyhlásením „polícia“ preukazuje policajt svoju príslušnosť k železničnej polícii iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti služobného zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať služobnou rovnošatou, služobným preukazom alebo odznakom pátracej služby. Služobnou rovnošatou, služobným preukazom alebo odznakom pátracej služby sa policajt preukáže ihneď, len čo to okolnosti služobného zákroku dovolia.

**§ 11**

Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom bližšie podrobnosti o preukazovaní príslušnosti policajtov k železničnej polícii.

## Druhý oddiel
## OPRÁVNENIA POLICAJTA

### § 12
### Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Pri plnení úloh podľa tohto zákona je policajt oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie, listiny, a iné podklady (ďalej len „vysvetlenie“) od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu dôležitých skutočností, a v prípade potreby ju vyzvať, aby sa ihneď alebo v určený čas ustanovila na určené miesto na spísanie zápisnice o podanom vysvetlení.

(2) Každý je povinný požiadavke alebo výzve podľa odseku 1 vyhovieť.

(3) Vysvetlenie môže odoprieť osoba, ktorá by ním sebe, svojmu príbuznému v priamom pokolení, súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi, ako aj iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťovala ako vlastnú ujmu, spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania alebo nebezpečenstvo postihu za priestupok.

(4) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá by ním porušila štátom uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti, ibaže by bola tejto povinnosti príslušným orgánom alebo tým, v koho záujme túto povinnosť má, zbavená.

(5) Policajt je povinný osobu vopred poučiť o možnosti odoprieť vysvetlenie podľa odsekov 3 a 4 a podať základné údaje o predmete požadovaného vysvetlenia.

(6) Kto sa ustanoví na výzvu, má nárok na náhradu potrebných výdavkov a na náhradu ušlého zárobku (ďalej len „náhrada“). Náhradu poskytuje železničná polícia. Nárok na náhradu nemá ten, kto sa ustanovil len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.

(7) Nárok na náhradu podľa odseku 6 zaniká, ak ho osoba neuplatní do troch dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 ustanovila; o tom musí byť osoba poučená.

(8) Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov nevyhovie výzve podľa odseku 1, môže byť predvedená na útvar železničnej polície na spísanie zápisnice o podanom vysvetlení.

(9) Zápisnica o podanom vysvetlení sa musí spísať s osobou ihneď po jej predvedení; po jej spísaní policajt osobu prepustí.

(10) O predvedení spíše policajt úradný záznam.

## § 13
## Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Pri plnení úloh podľa tohto zákona je policajt oprávnený vyzvať každého, aby preukázal svoju totožnosť. Preukázanie totožnosti znamená preukázanie mena a priezviska, dátumu narodenia a trvalého, prípadne prechodného pobytu osoby.

(2) Každý je povinný výzve podľa odseku 1 vyhovieť.

(3) Ak osoba odmietne preukázať svoju totožnosť alebo ak ju nemôže preukázať ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti na preukázanie svojej totožnosti, je policajt oprávnený takú osobu predviesť na útvar železničnej polície na vykonanie služobných úkonov za účelom zistenia jej totožnosti a riadneho objasnenia veci. Po zistení totožnosti osobu ihneď prepustí.

(4) Ak policajt nemôže totožnosť osoby predvedenej podľa odseku 3 zistiť na základe oznámených údajov ani v evidenciách obyvateľov a ak je podozrenie, že predvedená osoba uvádza nepravdivé údaje ku svojej osobe, je oprávnený vyzvať túto osobu, aby strpela vykonanie nevyhnutných služobných úkonov, ako je najmä snímanie daktyloskopických odtlačkov, vyhotovovanie obrazových záznamov, vonkajšie meranie tela a zisťovanie zvláštnych telesných znamení. Meranie tela a zisťovanie zvláštnych telesných znamení vykonáva osoba rovnakého pohlavia alebo lekár. Osoba je povinná vykonanie nevyhnutných služobných úkonov strpieť.

(5) Ak policajt nezistí totožnosť osoby do 24 hodín od predvedenia, je povinný osobu prepustiť.

(6) O predvedení a o vykonaných služobných úkonoch spíše policajt úradný záznam.

## § 14
## Predvedenie

(1) Policajt je oprávnený pri plnení úloh podľa tohto zákona za účelom vykonania služobných úkonov predviesť osobu, ktorá

a) bezprostredne ohrozuje život alebo zdravie svoje alebo život alebo zdravie iných osôb alebo majetok,

b) bola pristihnutá pri spáchaní trestného činu,

c) bezprostredne ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť a plynulosť železničnej premávky,

d) výtržnosťami a iným neprístojným správaním narušuje verejný poriadok a je dôvodná obava, že bude v tomto konaní pokračovať,

e) je hľadaná pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo je po nej vyhlásené pátranie.

(2) Ak osoba predvedená podľa odseku 1 alebo podľa § 12 ods. 8 nebola odovzdaná orgánom činným v trestnom konaní alebo iným orgánom, musí byť prepustená ihneď po vykonaní potrebných služobných úkonov, najneskôr však do 24 hodín od okamihu obmedzenia osobnej slobody.

(3) Ak potrebné služobné úkony trvajú po predvedení dlhšie ako 12 hodín a ak tomu nebránia závažné dôvody a predvedená osoba o to požiada alebo s tým súhlasí, upovedomí sa niektorá z osôb blízkych predvedenej osobe, a ak ide o vojaka, najbližšia posádková správa.

(4) Predvedená osoba mladšia ako 18 rokov musí byť prepustená ihneď po vykonaní potrebných služobných úkonov, najneskôr však do 12 hodín od okamihu obmedzenia osobnej slobody. O jej

predvedení sa upovedomí bez zbytočného odkladu jej zákonný zástupca alebo osoba, ktorá nad ňou vykonáva dohľad.

(5) O predvedení a o vykonaných služobných úkonoch spíše policajt úradný záznam.

**§ 15**
**Oprávnenie otvoriť byt a iné uzatvorené priestory v obvode celoštátnych dráh a vlečiek**

(1) Ak je dôvodná obava, že je ohrozený život alebo zdravie osoby alebo ak hrozí väčšia škoda na majetku, je policajt oprávnený, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, otvoriť byt alebo iné uzavreté priestory v obvode celoštátnych dráh a vlečiek (ďalej len „byt“), vstúpiť do nich a vykonať v súlade s týmto zákonom potrebné služobné zákroky alebo iné opatrenia na odvrátenie bezprostredného nebezpečenstva.

(2) Oprávnenia uvedené v odseku 1 má policajt tiež v prípade, ak vznikne dôvodné podozrenie, že sa v byte nachádza zomretá osoba.

(3) Na vykonanie služobných zákrokov alebo iných opatrení podľa odseku 1 je policajt povinný zabezpečiť prítomnosť nezúčastnenej osoby. Nemusí tak urobiť, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, najmä ak je ohrozený život, ak hrozí výbuch alebo iné rovnako závažné nebezpečenstvo.

(4) Po vykonaní služobného zákroku alebo iného opatrenia podľa odseku 1 policajt bez meškania upovedomí užívateľa bytu a zabezpečí uzatvorenie bytu, ak to nemôže vykonať užívateľ alebo iná oprávnená osoba.

(5) Otvorenie bytu nesmie sledovať iný záujem, než ochranu života alebo zdravia osôb, ochranu majetku, ochranu práv a slobôd druhých alebo odvrátenie závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti.

(6) O otvorení bytu a o vykonaných opatreniach spíše policajt úradný záznam.

**§ 16**
**Oprávnenie na obmedzenie pohybu agresívnych osôb**

(1) Osobe, ktorá fyzicky napáda inú osobu alebo policajta alebo poškodzuje majetok, možno obmedziť možnosť voľného pohybu pripútaním putami k pevne zabudovanému predmetu. Pokiaľ sa takého konania dopustí osoba na útvare železničnej polície, možno ju pripútať iba k predmetu na ten účel určenému, pritom sa musí umožniť osobe sedieť.

(2) Obmedzenie voľného pohybu môže trvať najdlhšie dve hodiny.

(3) O dôvodoch použitia tohto oprávnenia spíše policajt úradný záznam.

**§ 17**
**Oprávnenie odobrať zbraň**

(1) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či predvádzaná osoba nemá pri sebe zbraň alebo inú vec, ktorou by mohla ohroziť život alebo zdravie svoje alebo inej osoby, a odobrať ju.

(2) Odobratú zbraň alebo vec podľa odseku 1 je policajt povinný vrátiť pri prepustení predvedenej osoby, ak tomu nebránia zákonné dôvody.

(3) Zbraňou sa na účely tohto zákona rozumie strelná, bodná zbraň alebo zbraň hromadnej účinnosti.

## § 18
## Oprávnenie zakázať vstup na určené miesta

Ak to vyžaduje účinné zabezpečenie plnenia úloh uvedených v tomto zákone, je policajt oprávnený prikázať každému, aby na nevyhnutne potrebný čas nevstupoval na určené miesta alebo sa na nich nezdržiaval.

## § 19
## Oprávnenie pri zaisťovaní bezpečnosti železničnej premávky, majetku a prepravovaných zásielok

(1) Pri zaisťovaní ochrany bezpečnosti železničnej premávky, majetku a prepravovaných zásielok je policajt oprávnený

a) v miestach, ktoré nie sú verejnosti prístupné, kontrolovať vstup a výstup osôb, ich batožín a dopravné prostriedky,

b) na prehliadky zásielok, kontrolu dokladov, písomností, dopravných a sprievodných listín, zisťovanie druhu a množstva tovaru a ďalších skutočností potrebných na posúdenie, či preprava tovaru po železnici v obvode celoštátnych dráh a vlečiek sa uskutočňuje v súlade s prepravnými a tarifnými predpismi železnice,

c) v súvislosti s pátraním po stratených, zavlečených a odcudzených zásielkach presvedčiť sa, či hľadaná vec nie je v skladiskách alebo dopravných prostriedkoch, prípadne v iných priestoroch v obvode celoštátnych dráh a vlečiek,

d) po predchádzajúcej márnej výzve na vydanie veci, vykonať v obvode celoštátnych dráh a vlečiek osobnú prehliadku pracovníkov Česko-slovenských štátnych dráh, ich batožín, ako aj dopravného prostriedku v prípade dôvodného podozrenia, že osoba pri sebe, v batožine alebo dopravnom prostriedku ukrýva veci odcudzené zo zásielky alebo z majetku cestujúcich,

e) vylúčiť zo železničnej prepravy osoby a veci, ktoré sú zo železničnej prepravy vylúčené alebo ktoré možno prepravovať len za osobitných podmienok.[3])

(2) Policajti sú pri plnení úloh podľa tohto zákona oprávnení na bezplatnú prepravu po celoštátnych dráhach, a to aj vlakmi určenými výlučne na medzinárodnú prepravu, miestenkovými vlakmi, a to včítane prepravy služobného psa, na jazdu na stanovišti strojvedúceho, v služobnom vozni a v nákladnom vlaku, ako aj na bezplatné používanie oznamovacích zariadení Česko-slovenských štátnych dráh a na vstup do vyhradených priestorov objektov a zariadení, dopravných prostriedkov a ostatných priestorov v obvode celoštátnych dráh.

## § 20
## Oprávnenie pri odhaľovaní priestupkov

(1) Policajt je pri odhaľovaní priestupkov oprávnený vyžadovať

a) odpis registra trestov v prípadoch, v ktorých by predchádzajúci trestný postih mohol viesť k posúdeniu skutku ako trestného činu,

b) odborné vyjadrenie od príslušných orgánov,

c) lekárske vyšetrenie včítane odberu krvi a moča na zistenie alkoholu alebo inej návykovej látky,[4])

d) ohliadku miesta priestupku, ohliadku veci majúcej vzťah k spáchanému priestupku a v súvislosti s tým zisťovať a zaisťovať stopy.

(2) Úkonom uvedeným v odseku 1 písm. c) je osoba povinná sa podrobiť, len ak to nie je spojené s ohrozením jej zdravia.

(3) Vyšetrenie krvi osoby podozrivej zo spáchania priestupku sa musí vykonať, ak o to osoba požiada.

### § 21
### Oprávnenie na odňatie veci

(1) Policajt je oprávnený, po predchádzajúcej márnej výzve na vydanie, odňať vec, o ktorej sa možno dôvodne domnievať, že v konaní o priestupku môže byť vyslovené jej prepadnutie[5]) alebo môže byť zhabaná.[6])

(2) Nemožno odňať vec, ktorej hodnota je v nápadnom nepomere k povahe priestupku.

(3) O odňatí veci spíše policajt záznam o osobe, ktorej sa vec odňala, vystaví potvrdenie o odňatí veci.

(4) Ak v konaní o priestupku nie je vyslovené prepadnutie alebo zhabanie veci, je policajt povinný vec bez meškania vrátiť, pokiaľ ju nepostúpil príslušnému správnemu orgánu, ktorý je o priestupku oprávnený rozhodnúť.

## Tretí oddiel
## POUŽITIE DONUCOVACÍCH PROSTRIEDKOV A ZBRANE POLICAJTOM

### § 22
### Použitie donucovacích prostriedkov

(1) Donucovacími prostriedkami sú:

a) hmaty, chvat, údery a kopy sebaobrany,

b) slzotvorné prostriedky,

c) obušok,

d) putá,

e) služobný pes,

f) úder strelnou zbraňou,

h) hrozba namierenou strelnou zbraňou,

i) varovný výstrel do vzduchu.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov je policajt povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že sa použije niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť len v prípade, že je sám napadnutý alebo ak je zjavne a bezprostredne ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad.

(3) Použitím donucovacieho prostriedku sa má dosiahnuť účel sledovaný služobným zákrokom. Pritom sa použije iba taký donucovací prostriedok, ktorý je nevyhnutne potrebný na prekonanie odporu osoby, ktorá sa dopúšťa protiprávneho konania.

(4) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje policajt podľa konkrétnej situácie tak, aby osobe, proti ktorej zakročuje, nespôsobil zrejme neprimeranú ujmu.

### § 23
### Použitie hmatov, chvatov, úderov a kopov sebaobrany, slzotvorných prostriedkov a obušku

(1) Hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok je policajt oprávnený použiť, aby

a) zaistil bezpečnosť vlastnú alebo inej osoby pred protiprávnym útokom, ak sa po márnej výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známok bude pokračovať,

b) zabránil výtržnosti, ruvačke, fyzickému napádaniu osôb, úmyselnému poškodzovaniu majetku, najmä objektov, zariadení alebo dopravného prostriedku,

c) zabránil nebezpečnému konaniu, ktorým sa narušuje bezpečnosť železničnej premávky, alebo inému hrubému konaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do uzavretých priestorov, strážených objektov, chránených dopravných prostriedkov,

e) predviedol osobu, ktorá kladie aktívny odpor.

(2) Hmaty a chvaty sebaobrany, ktoré neohrozia zdravie alebo život osoby, je policajt oprávnený použiť, aby predviedol osobu, ktorá kladie pasívny odpor.

### § 24
### Použitie pút

Putá je policajt oprávnený použiť

a) na spútanie predvádzanej osoby, ktorá kladie aktívny odpor alebo napáda policajta alebo iné osoby, po márnej výzve, aby od takého konania upustila, alebo ak je nebezpečenstvo, že sa pokúsi o útek,

b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých predvádzaných osôb za podmienok uvedených v písmene a),

c) na spútanie alebo pripútanie osôb, ktoré sa správajú násilne voči policajtovi alebo inej osobe alebo poškodzujú majetok.

### § 25
### Použitie služobného psa

(1) Služobného psa je oprávnený policajt použiť

a) aby zaistil bezpečnosť vlastnú alebo inej osoby, ak sa po výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známok bude pokračovať,

b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke, fyzickému napádaniu osôb, úmyselnému poškodzovaniu majetku, najmä objektov, zariadení, dopravných prostriedkov,

c) aby zabránil nebezpečnému konaniu, ktorým sa narušuje bezpečnosť železničnej premávky, alebo inému hrubému konaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

d) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do chránených alebo strážených objektov alebo na miesta, kam je vstup zakázaný,

e) na prenasledovanie osoby na úteku, ktorá má byť predvedená,

f) aby donútil ukrývajúcu sa osobu, ktorá má byť predvedená, opustiť úkryt,

g) na stráženie predvedenej osoby.

(2) Policajt používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžaduje, použije služobného psa bez náhubku.

### § 26
### Použitie úderu strelnou zbraňou

Úder strelnou zbraňou je policajt oprávnený použiť v sebaobrane, spravidla pri zápase s útočníkom, ak sa dostane do tiesne.

### § 27
### Použitie hrozby namierenou strelnou zbraňou

Hrozbu namierenou strelnou zbraňou je policajt oprávnený použiť, aby

a) zaistil bezpečnosť vlastnú alebo inej osoby,

b) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do chránených alebo strážených objektov alebo na miesta, kam je vstup zakázaný,

c) prekonal odpor smerujúci k zmareniu jeho služobného zákroku.

### § 28
### Použitie varovného výstrelu do vzduchu

Varovný výstrel do vzduchu je policajt oprávnený použiť len v prípadoch, v ktorých je oprávnený použiť zbraň.

### § 29
### Použitie zbrane

(1) Policajt je oprávnený použiť zbraň len v týchto prípadoch:

a) aby v prípade nutnej obrany odvrátil priamo hroziaci alebo trvajúci útok vedený proti jeho osobe alebo útok na život alebo zdravie inej osoby,

b) ak sa nebezpečný páchateľ, proti ktorému zakročuje, na jeho výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť svoj úkryt,

c) ak nemožno inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu jeho závažného služobného zákroku,

d) aby zamedzil úteku páchateľa obzvlášť závažného úmyselného trestného činu, ktorého nemôže iným spôsobom zadržať,

e) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje strážený alebo chránený objekt alebo stanovište, po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,

f) ak treba zneškodniť zviera bezprostredne ohrozujúce život alebo zdravie osôb.

(2) Zbraňou sa podľa odseku 1 rozumie strelná, bodná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti.

(3) Použitie zbrane policajtom v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až e) je prípustné iba vtedy, ak použitie donucovacích prostriedkov by bolo zrejme neúčinné.

(4) Pred použitím zbrane je policajt povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že sa použije zbraň. Pred použitím strelnej zbrane je policajt povinný použiť varovný výstrel. Od výstrahy a varovného výstrelu môže upustiť len v prípade, že je sám napadnutý, alebo ak je zjavne ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad.

(5) Pri použití zbrane je policajt povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb, a čo najviac šetriť život osoby, proti ktorej služobný zákrok smeruje.

### § 30
### Povinnosť policajta po použití donucovacích prostriedkov a zbrane

(1) Ak policajt zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, je povinný, len čo to okolnosti dovolia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť lekárske ošetrenie.

(2) Po každom použití zbrane, pri ktorom došlo k zraneniu osoby, je policajt povinný, len čo to okolnosti dovolia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť lekárske ošetrenie. Ďalej je povinný urobiť všetky neodkladné úkony, aby sa mohla riadne objasniť oprávnenosť použitia zbrane.

### § 31

(1) Každý služobný zákrok, pri ktorom sa použili donucovacie prostriedky alebo zbraň, je policajt povinný bez meškania hlásiť svojmu nadriadenému.

(2) O použití donucovacích prostriedkov alebo zbrane je policajt povinný podať svojmu nadriadenému písomné hlásenie s uvedením dôvodu, priebehu a výsledku ich použitia.

(3) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia donucovacích prostriedkov alebo zbrane alebo ak pri ich použití bola spôsobená smrť, ujma na zdraví alebo škoda na majetku, je nadriadený povinný zistiť, či sa použili v súlade so zákonom. O výsledku tohto zistenia spíše úradný záznam.

(4) Ak policajt použije donucovacie prostriedky alebo zbraň mimo miesta svojho služobného pôsobenia, ohlási ich použitie najbližšiemu útvaru železničnej polície. Na ďalší postup sa primerane vzťahujú odseky 2 a 3.

### § 32
### Osobitné obmedzenia

Pri služobnom zákroku proti zjavne tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou a osobe mladšej ako 15 rokov nesmie policajt použiť úder a kop sebaobrany, slzotvorné prostriedky, obušok, putá, služobného psa, úder strelnou zbraňou a zbraň okrem prípadov, ak útok týchto osôb ohrozuje život a zdravie policajta alebo život a zdravie iných osôb alebo hrozí väčšia škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

### § 33
### Služobné zákroky pod jednotlivým velením

(1) Ak policajti zakročujú pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostriedkov a zbrane za podmienok uvedených v tomto zákone veliteľ zakročujúcej jednotky. O použití donucovacích prostriedkov a zbrane môže na mieste zákroku rozhodnúť tiež nadriadený tohto veliteľa, ktorý týmto rozhodnutím preberá velenie až do ukončenia zákroku. Rozhodnutia veliteľa zakročujúcej jednotky a jeho nadriadeného o použití donucovacích prostriedkov a zbrane musia byť zadokumentované na zvukovom alebo písomnom zázname.

(2) Na veliteľa zakročujúcej jednotky, ktorý rozhodol o použití donucovacích prostriedkov a zbrane, prechádzajú povinnosti, ktoré majú inak po použití týchto prostriedkov policajti.

## TRETIA HLAVA
## VZŤAHY ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE K PRÁVNICKÝM A FYZICKÝM OSOBÁM

### § 34

Každý má právo obracať sa na policajtov a útvary železničnej polície so žiadosťou o pomoc. Policajti a útvary železničnej polície sú povinné v rozsahu svojej pôsobnosti túto pomoc poskytnúť.

### § 35

(1) Železničná polícia pri plnení úloh ustanovených týmto zákonom spolupracuje s právnickými a fyzickými osobami.

(2) Útvary železničnej polície sú oprávnené pri plnení svojich úloh požadovať od právnických a fyzických osôb pomoc, podklady a informácie.

(3) Právnické a fyzické osoby sú povinné požadovanú pomoc, podklady a informácie poskytnúť, pokiaľ im v tom nebránia dôvody ustanovené inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(4) Útvary železničnej polície upozorňujú a prerokúvajú s právnickými a fyzickými osobami, ktoré majú objekty a prevádzkujú činnosť v obvode celoštátnych dráh, skutočnosti, ktoré sa dotýkajú ich činnosti a môžu viesť k ohrozeniu alebo narušeniu bezpečnosti železničnej premávky a verejného poriadku.

### § 36

(1) Železničná polícia spolupracuje s príslušnými dráhovými správnymi orgánmi[7]) a Česko-slovenskými štátnymi dráhami.[8]) V rozsahu nevyhnutnom pre výkon služby sa vzájomne informujú o prípadoch narušovania a ohrozovania bezpečnosti a plynulosti železničnej premávky, bezpečnosti objektov, zariadení, zásielok, bezpečnosti života a zdravia osôb.

(2) Česko-slovenské štátne dráhy a organizácie železničnej dopravy, ktoré majú objekty a prevádzkujú činnosť v obvode celoštátnych dráh, sú povinné vytvárať nevyhnutné podmienky pre činnosť železničnej polície a prerokúvať s ňou opatrenia smerujúce k zabezpečeniu ochrany bezpečnosti a plynulosti železničnej premávky, zvýšenej ochrany objektov a zariadení, dopravných prostriedkov, zásielok, verejného poriadku a bezpečnosti osôb.

(3) Česko-slovenské štátne dráhy, sú oprávnené požadovať od útvarov železničnej polície, aby ich bezpečnostné opatrenia a činnosť čo najmenej nepriaznivo ovplyvňovali železničnú premávku.

(4) Bližšie podrobnosti o spolupráci železničnej polície s Česko-slovenskými štátnymi dráhami a organizáciami železničnej dopravy pri zaisťovaní bezpečnosti železničnej premávky a verejného poriadku v obvode celoštátnych dráh upraví všeobecne záväzným právnym predpisom ministerstvo.

### § 37

Policajt je oprávnený v prípade nebezpečenstva ohrozenia života a zdravia alebo majetku požiadať každého o pomoc. Kto bol o túto pomoc požiadaný, je povinný ju poskytnúť. Nemusí tak urobiť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo osoby blízke, uvedené v § 12 ods. 3, alebo ak tomu bránia iné dôležité okolnosti.

## ŠTVRTÁ HLAVA
## POVOLÁVANIE A VYČLEŇOVANIE VOJAKOV NA PLNENIE ÚLOH ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE

### § 38

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže pri mimoriadnej situácii v železničnej premávke povolať vojakov v činnej službe Železničného vojska na plnenie úloh železničnej polície, pokiaľ sily a prostriedky železničnej polície nebudú dostatočné na zvládnutie tejto mimoriadnej situácie.

(2) Vojaci v činnej službe Železničného vojska povolaní podľa odseku 1 majú pri plnení úloh železničnej polície rovnaké povinnosti a oprávnenia ako policajti, pokiaľ vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky rozsah týchto povinností a oprávnení neobmedzí.

### § 39

(1) Vojaci v činnej službe Železničného vojska povolaní podľa § 38 ods. 1 preukazujú svoju príslušnosť na plnenie úloh policajných zborov svojou predpísanou rovnošatou s vonkajším označením „ŽELEZNIČNÁ POLÍCIA“, prípadne aj ústnym vyhlásením alebo preukazom potvrdzujúcim oprávnenie na plnenie úloh železničnej polície.

(2) Ministerstvo ustanoví vyhláškou podrobnosti o preukazovaní príslušnosti na plnenie úloh železničnej polície.

## PIATA HLAVA
## NÁHRADA ŠKODY

### § 40

(1) Štát zodpovedá za škodu osobe, ktorá poskytla pomoc policajtom na ich žiadosť alebo s ich vedomím (ďalej len „poškodený“). Štát sa tejto zodpovednosti môže zbaviť len vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(2) Ak u poškodeného došlo k ujme na zdraví alebo smrti, postupuje sa podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov pracovníkov. Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže nariadením ustanoviť, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu

a) patrí poškodenému, popri nárokoch podľa pracovnoprávnych predpisov, jednorazové mimoriadne odškodnenie,

b) sa zvyšuje jednorazové odškodnenie patriace podľa pracovnoprávnych predpisov pozostalým po poškodenom a kedy možno také odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou.

(3) Poškodenému sa uhrádza tiež škoda na veciach, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutou pomocou. Pritom sa uhrádza skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu. Ak to nie je možné alebo účelné, uhrádza sa v peniazoch. Poškodenému sa môže priznať aj úhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci ako náhrady za poškodenú vec.

(4) Štát uhrádza aj škodu, ktorú poškodený spôsobil v súvislosti s pomocou poskytnutou policajtom.

(5) Štát zodpovedá aj za škody spôsobené železničnou políciou alebo policajtom v súvislosti s plnením ich úloh ustanovených týmto zákonom. To neplatí, ak k spôsobeniu škody došlo v dôsledku protiprávneho konania poškodeného.

(6) Náhradu škody poskytuje za železničnú políciu a jej policajtov v zastúpení štátu ministerstvo.

## ŠIESTA HLAVA
## SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

### § 41
### Spoločné ustanovenia

(1) Celkové početné stavy železničnej polície ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(2) Výzbroj, výstroj, zásady výcviku a výkonu služby ustanoví ministerstvo.

(3) Ministerstvo rozhodne o objektoch v obvode celoštátnych dráh, kde budú umiestnené útvary železničnej polície, a spôsobe ich užívania.

### § 42

(1) Policajti sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh železničnej polície alebo v súvislosti s nimi, a ktoré v záujme právnických a fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou.

(2) Povinnosť mlčanlivosti sa vzťahuje aj na vojakov v činnej službe Železničného vojska povolaných na plnenie úloh železničnej polície.

(3) Pokiaľ je osoba poučená železničnou políciou alebo policajtmi o povinnosti zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s činnosťou alebo plnením úloh železničnej polície, je povinná uloženú mlčanlivosť zachovávať.

(4) Povinnosti mlčanlivosti môže zbaviť riaditeľ.

### § 43

(1) Policajt je v služobnom pomere k železničnej polícii.

(2) Na služobný pomer policajtov sa vzťahuje osobitný zákon[9]) s týmito výnimkami:

a) kde sa v tomto zákone hovorí o policajnom zbore, rozumie sa ním železničná polícia,

b) pôsobnosť, ktorá podľa tohto zákona prislúcha ministrovi vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Federálnemu ministerstvu vnútra, riaditeľovi policajného zboru a služobným orgánom, prislúcha ministrovi dopravy, ministerstvu, riaditeľovi a orgánom železničnej polície v rozsahu ustanovenom riaditeľom.

(3) Policajti podliehajú právomoci vojenských súdov a ustanoveniam o trestných činnoch vojenských.

### § 44
### Prechodné ustanovenia

(1) Zbor ozbrojenej ochrany železníc, zriadený podľa doterajších predpisov, sa považuje dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona za železničnú políciu. Pokiaľ sa v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Zbore ozbrojenej ochrany železníc, rozumie sa tým podľa povahy veci železničná polícia.

(2) Príslušníci Zboru ozbrojenej ochrany železníc sa stávajú dňom účinnosti tohto zákona policajtmi železničnej polície, pokiaľ sa v lehote do 30 dní od nadobudnutia účinnosti tohto zákona nerozhodnú inak. V takom prípade sa príslušníci Zboru ozbrojenej ochrany železníc nestávajú policatmi železničnej polície a ich nároky súvisiace so zmenou alebo skončením pracovného pomeru sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Na účely úpravy služobného pomeru sa pracovný pomer príslušníka Zboru ozbrojenej ochrany železníc započítava v plnom rozsahu.

(3) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov príslušníkov Zboru ozbrojenej ochrany železníc, ktorí sa dňom účinnosti tohto zákona stanú policajtmi železničnej polície, prechádzajú týmto dňom na železničnú políciu. Podľa doterajších predpisov sa posudzujú nároky vzniknuté z pracovného vzťahu predo dňom účinnosti tohto zákona, právne úkony týkajúce sa zmien a skončenia pracovného vzťahu urobené predo dňom účinnosti tohto zákona, ako aj lehoty, ktoré začali plynúť pred týmto dňom. Nároky súvisiace so skončením pracovného vzťahu sa posudzujú podľa doterajších predpisov, ak úkon týkajúci sa skončenia pracovného vzťahu sa urobil predo dňom účinnosti tohto zákona, aj keď sa pracovný vzťah skončí po tomto dni.

(4) Majetok a záväzky Česko-slovenských štátnych dráh používané a určené pre Zbor ozbrojenej ochrany železníc prechádzajú dňom účinnosti tohto zákona na železničnú políciu. Spôsob a rozsah prevodu majetku a záväzkov ustanoví ministerstvo.

## § 45
## Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa

1. Ustanovenia § 9a, § 9b ods. 1, ods. 2 písm. a) až g), ods. 3 až 6 a § 9c zákona č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb.
2. Ustanovenie § 6 ods. 1 písm. e) zákona č. 68/1989 Zb. o organizácii Česko-slovenské štátne dráhy.
3. Ustanovenia § 4a vyhlášky Ministerstva dopravy č. 52/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dráhach, v znení vyhlášky č. 122/1974 Zb.
4. Úprava Federálneho ministerstva dopravy zo 4. júla 1975 č. 15 355/75-025, ktorou sa ustanovuje výzbroj a výstroj Zboru ozbrojenej ochrany železníc a zásady výcviku a výkonu služby jeho príslušníkov (reg. v čiastke 24/1975 Zb.).

## § 46
## Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

**Havel v. r.**

**Dubček v. r.**

**Čalfa v. r.**

1) § 2 ods. 2 a § 22 ods. 4 zákona č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb.

2) Zákon ČNR č. 200/1990 Zb. o priestupkoch.
Zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona SNR č. 524/1990 Zb.

3) § 6, 7 a 11 vyhlášky č. 132/1964 Zb. o železničnom prepravnom poriadku v znení neskorších predpisov.

4) § 6 ČNR č. 37/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami.
§ 6 SNR č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami.

5) § 15 zákona ČNR č. 200/1990 Zb.
§ 15 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

6) § 18 zákona ČNR č. 200/1990 Zb.
§ 18 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

7) § 19 a 20 zákona č. 51/1964 Zb. v znení zákona č. 104/1974 Zb.

8) Zákon č. 68/1988 Zb. o organizácii Československé štátne dráhy.

9) Zákon č. 334/1991 Zb. o služobnom pomere policajtov zaradených vo Federálnom policajnom zbore a v Zbore hradnej polície v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.